

Riksdagens svar Rsv 5/2017 rd – RP 271/2016 rd

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande av 2002 års protokoll till 1974 års Atenkonvention om befordran till sjöss av passagerare och deras resgods och med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i protokollet samt till lagar om ändring av sjölagen och lagen om paketresor

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande av 2002 års protokoll till 1974 års Atenkonvention om befordran till sjöss av passagerare och deras resgods och med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i protokollet samt till lagar om ändring av sjölagen och lagen om paketresor (RP 271/2016 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Kommunikationsutskottet (KoUB 1/2017 rd).

Beslut

Riksdagen har

godkänt det i London den 1 november 2002 upprättade protokollet till konventionen i propositionen till den del det hör till Finlands behörighet och att en anmälan görs enligt propositionen.

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i 2002 års protokoll till 1974 års Atenkonvention om befordran till sjöss av passagerare och deras resgods

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i det i London den 1 november 2002 upprättade protokollet till 1974 års Atenkonvention om befordran till sjöss av passagerare och deras resgods gäller som lag sådana Finland har förbundit sig till dem.

Riksdagens svar RSv 5/2017 rd

2 §

Bestämmelser om sättande i kraft av de övriga bestämmelserna i protokollet och om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

Lag

om ändring av sjölagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i sjölagen (674/1994) 15 kap. 4 § 1 mom. och 6 §,

ändras 7 kap. 1 § 3 mom., 8 kap. 3 §, 9 kap. 5 § 1 mom. 1 punkten, 15 kap. 1 och 2 §, 3 § 1 och 4 mom., 4 § 4 mom., 5, 7, 8, 10—12, 14—19, 21 och 22 §, 24 § 1 mom., 19 kap. 1 § 1 mom. 3 och 5 punkten, 20 kap. 9 a § 1 mom. och 9 b § samt 21 kap. 5 och 8 a §,

av dem 9 kap. 5 § 1 mom. 1 punkten sådan den lyder i lag 872/2015, 15 kap. 24 § 1 mom. sådant det lyder i lag 264/2013, 19 kap. 1 § 1 mom. 3 och 5 punkten samt 20 kap. 9 a § 1 mom. och 9 b § sådana de lyder i lag 860/2016, 21 kap. 5 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 396/1999 och 21 kap. 8 a § sådan den lyder i lag 396/1999, och

fogas till 15 kap. nya 2 a och 23 a § och till 22 kap. en ny 9 § som följer:

7 kap.

Allmänna stadganden om ansvar

1 §

Redarens ansvar

Bestämmelser om begränsning av en redares ansvarighet finns i 9 och 13—15 kap. och i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 392/2009 om transportörens skadeståndsansvar i samband med olyckor vid passagerarbefordran till sjöss, nedan *Atenförordningen*.

Riksdagens svar RSv 5/2017 rd

8 kap.

Skada genom fartygs sammanstötning

3 §

Ersättning för personskador

För ersättning för en personskada som har orsakats av sammanstötningen svarar de skyldiga solidariskt. Om en ersättningsskyldig har betalat mer än sin andel, får det överskjutande beloppet krävas hos den andra ersättningsskyldiga parten. Mot sådant krav kan den senare göra gällande samma rätt till befrielse från eller begränsning av ansvarighet som denne hade kunnat åberopa mot den skadelidande enligt denna lag, Atenförordningen eller motsvarande främmande lag eller förbehåll som är förenligt med den tillämpliga lagen. Ett förbehåll får dock inte åberopas till befrielse från eller begränsning av ansvarighet utöver vad som följer av bestämmelserna i 13—15 kap., av Atenförordningen eller av motsvarande bestämmelser i den främmande lagen.

9 kap.

Allmänna stadganden om ansvarsbegränsning

5 §

Ansvarsbeloppen

Om det finns en rätt till ansvarsbegränsning, ska ansvarsbeloppen bestämmas på följande sätt:
1) för fordringar med anledning av personskada som har tillfogats fartygets egna passagerare är ansvarsgränsen 250 000 särskilda dragningsrätter (*Special Drawing Right, SDR*) multiplicerat med det antal passagerare som fartyget enligt sitt certifikat har tillstånd att transportera,

15 kap.

Befordran av passagerare och resgods

1 §

Atenförordningen och inrikes passagerartrafik

Bestämmelser om transport till sjöss av passagerare och deras resgods finns i Atenförordningen. Bestämmelser om passagerares rättigheter finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1177/2010 om passagerares rättigheter vid resor till sjöss och på inre vattenvägar och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004, nedan *fartygspassagerarförordningen*.

Riksdagens svar RSv 5/2017 rd

Atenförordningen tillämpas även på passagerartrafik inom Finland, om transporten sker med ett fartyg

1) som har en annan fartygsklass än A och B enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/45/EG om säkerhetsbestämmelser och säkerhetsnormer för passagerarfartyg, och

2) som är godkänt för transport av fler än tolv passagerare.

På fartyg som avses i 2 mom. tillämpas inte artikel 4a i bilaga I och punkt 2 i bilaga II till Atenförordningen när det gäller krigsförsäkring. Av dessa fartyg förutsätts inte heller försäkringscertifikat enligt artikel 4a.2 i bilaga I till Atenförordningen.

2 §

Bestämmelser som tillämpas på transport av passagerare och resgods

Utöver vad som föreskrivs i 1 § finns det bestämmelser om transport av passagerare och deras resgods i detta kapitel, 21 kap. 5 § och 22 kap. 9 § och i 2002 års protokoll till 1974 års Atenkonvention om befordran till sjöss av passagerare och deras resgods (FördrS /), nedan *2002 års Atenkonvention*.

De i 1 mom. nämnda bestämmelserna av denna lag gäller inte transporter i den mån som en transport omfattas av bestämmelser om civilrättsligt ansvar i en annan internationell konvention som gäller transport av passagerare eller resgods med andra transportmedel än den som avses i 1 mom., om de bestämmelserna är bindande för transport till sjöss.

Om någon som varken är passagerare eller anställd hos transportören eller utför arbete i fartygets tjänst följer med ett fartyg och då tillfogas skada av det slag som avses i Atenförordningen eller skada till följd av dröjsmål som avses i 11 § i detta kapitel, ska bestämmelserna i Atenförordningen och detta kapitel om befrielse från och begränsning av ansvarighet för transportören tillämpas till förmån för var och en på redarens sida som kan hållas ansvarig för skadan.

2 a §

Definitioner

Med *transportör* avses i detta kapitel den som genom avtal, yrkesmässigt eller mot ersättning åtar sig att med ett fartyg transportera passagerare eller passagerare och resgods.

Med *passagerare* avses den som transporteras eller ska transporteras med fartyg enligt avtal om passagerartransport och den som med transportörens samtycke medföljer fordon eller levande djur som transporteras enligt avtal om godstransport.

Med *resgods* avses varje föremål, inbegripet fordon, som transporteras för passagerares räkning, under förutsättning att transporten inte sker enligt certeparti, konossement eller annat dokument som brukar användas vid godstransport.

Med *handresgods* avses resgods som passageraren bär med sig eller har i sin hytt eller på annat sätt har i sin vård under resan, inbegripet vad passageraren har i eller på sitt fordon.

Riksdagens svar RSv 5/2017 rd

3 §

Ombesörjande av fartygets sjövärdighet

Transportören ska se till att fartyget är sjövärdigt, vilket också innefattar att fartyget är behörigen bemannat, provianterat och utrustat samt att passageraren och resgodset transporteras skyndsamt och tryggt till bestämmelseorten. Transportören ska även i övrigt tillgodose passagerarens bästa.

Om transportavtalet gäller ett bestämt fartyg får transportören inte utföra transporten med något annat fartyg.

4 §

Passagerarens förpliktelser

Passagerare får ta med sig resgods i skäligen omfattning. Om passageraren känner till att hans eller hennes resgods kan medföra fara eller väsentlig olägenhet för person eller egendom, ska passageraren före resans början upplysa transportören om detta. Detsamma gäller om resgodset, handresgods undantaget, kräver särskild vård. Om resgods är av sådan beskaffenhet ska detta om möjligt utmärkas på godset innan resan börjar.

5 §

Farligt resgods

Transportören har rätt att vägra passageraren att föra med sig resgods som kan medföra fara eller väsentlig olägenhet för person eller egendom.

Om sådant resgods har tagits ombord utan att transportören kände till dess beskaffenhet, får transportören efter omständigheterna föra i land, oskadliggöra eller förstöra resgodset utan skyldighet att ersätta skadan. Detsamma gäller om resgodset, efter att ha tagits ombord med transportörens kännedom om dess beskaffenhet, senare visar sig medföra sådan fara eller väsentlig olägenhet för person eller egendom att det inte är försvarligt att behålla det ombord.

När resgods har orsakat skada för transportören eller skada på fartyget är passageraren ersättningskyldig, om skadan beror på att passageraren eller någon som passageraren svarar för har gjort sig skyldig till fel eller försummelse.

7 §

Förlust av fartyget och avbrytande av resan

Om fartyget uppehålls under resan så att det inte skäligen kan fordras att passageraren avvaktar att resan fortsätter eller om fartyget går förlorat eller efter skada förklaras inte kunna sättas i stånd, ska transportören se till att passageraren och passagerarens resgods transporteras till be-

Riksdagens svar RSv 5/2017 rd

stämmelseorten på något annat lämpligt sätt och bära kostnaderna för detta. Om transportören underlåter att göra detta har passageraren rätt att häva avtalet.

Om passageraren måste uppehålla sig i land på grund av haveri eller någon annan omständighet som rör fartyget, ska transportören på lämpligt sätt sörja för passagerarens uppehälle och bära kostnaderna för detta, om inte något annat följer av fartygspassagerarförordningen.

8 §

Frånträdande och avtalsbrott på passagerarens sida

Om passageraren inte påbörjar resan eller avbryter den, ska den avtalade transportavgiften dock betalas, utom när passagerarens underlåtenhet att påbörja eller fullfölja resan beror på att han eller hon har insjuknat eller avlidit eller när det finns någon annan skälig anledning och transportören har underrättats om detta inom rimlig tid.

Om passageraren enligt 1 mom. är skyldig att betala den avtalade transportavgiften, ska denna dock sättas ned med ett skäligt belopp, om transportören har medfört en annan passagerare i hans eller hennes ställe eller på något annat sätt har begränsat eller kunde ha begränsat sin skada.

10 §

Avdrag från transportavgiften

Om passageraren avbryter resan på grund av ett förhållande som avses i 8 § 1 mom. eller om transportavtalet hävs enligt 7 § 1 mom. eller, sedan resan har börjat, enligt 9 §, ska transportavgiften betalas med avdrag för det belopp som bestäms med beaktande av den återstående och den avtalade resans längd, tidsåtgång och kostnader.

Om transportören har tagit emot betalning utöver vad transportören har rätt till enligt 1 mom., ska denne betala tillbaka överskottet.

11 §

Transportörens ansvar för försening

Transportören är ansvarig för skada som uppstår till följd av att passageraren försenas, om skadan har orsakats genom fel eller försummelse av transportören eller någon som transportören svarar för.

Om en passagerare har betalats ersättning med stöd av fartygspassagerarförordningen, ska ett avdrag för den ersättningen göras på det skadestånd som betalas med stöd av 1 mom.

12 §

Transportörens ansvar för försenat resgods

Transportören är ansvarig för skada till följd av att resgods försenas, om skadan har orsakats genom fel eller försummelse av transportören eller någon som transportören svarar för.

Riksdagens svar RSv 5/2017 rd

14 §

Transportörens befrielse från ansvar

För att gå fri från ansvarighet måste transportören visa att en skada som avses i 11 eller 12 § inte har orsakats genom fel eller försummelse av transportören eller någon som transportören svarar för.

15 §

Ansvarsbeloppen vid försening

Transportörens ansvar för skada vid försening enligt 11 § är begränsat till 4 150 särskilda dragningsrätter (Special Drawing Right, SDR) för varje passagerare.

Vid försening av resgods ska ansvarigheten inte överstiga

- 1) 1 800 SDR för varje passagerare i fråga om handresgods,
- 2) 10 000 SDR för varje fordon,
- 3) 2 700 SDR för varje passagerare i fråga om annat än i 1 eller 2 punkten avsett resgods.

I 1 och 2 mom. nämnda begränsningsbelopp avser det sammanlagda ansvaret för alla skador som har inträffat under en och samma resa. Beloppen inbegriper inte ränta och rättegångskostnader.

Med särskild dragningsrätt avses den beräkningsenhet som anges i 23 kap. 2 §.

16 §

Höjning av ansvarsbeloppen och passagerarens självrisk

Transportören och passageraren kan genom uttrycklig skriftlig överenskommelse avtala om en högre ansvarsgräns än vad som anges i 15 §.

Transportören har rätt att för en skada som beror på försening av passagerare eller resgods göra avdrag på högst 20 SDR som passagerarens självriskandel.

17 §

Förlust av rätten till ansvarsbegränsning

Transportören har inte rätt att åberopa bestämmelserna i 15 och 16 § om begränsning av ansvarigheten, om det visas att transportören själv har orsakat den skada som beror på förseningen uppsåtligen eller av grov vårdslöshet och med insikt om att en sådan skada sannolikt skulle uppkomma.

Riksdagens svar RSv 5/2017 rd

18 §

Transportörens ansvar för undertransportören

Om transporten helt eller delvis utförs av någon annan än transportören, är transportören dock ansvarig för en skada som avses i 11 och 12 § som om transportören själv hade utfört hela transporten. Detta kapitel gäller då i tillämpliga delar.

Den som i det fall som avses i 1 mom. utför transporten är ansvarig för sin del av transporten enligt samma regler som gäller för transportören. Om transportören har åtagit sig ansvar utöver vad som avses i detta kapitel, är den som utför transporten inte bunden av detta, om denne inte skriftligen har samtyckt till det.

I den utsträckning både transportören och den som avses i 1 mom. är ansvariga svarar de solidariskt.

19 §

Utomkontraktuella krav

Vad som föreskrivs i detta kapitel om frihet från eller begränsning av transportörens ansvarighet gäller även om talan mot transportören inte grundas på transportavtalet.

Om talan förs mot någon som transportören svarar för enligt 7 kap. 1 § eller 18 § i detta kapitel, har denne rätt till samma befrielse från och begränsning av ansvarighet som transportören. De ersättningsbelopp som transportören och den som transportören svarar för ska betala får inte sammanlagt överstiga de gränser för ansvarigheten som föreskrivs i 15 §.

Vad som föreskrivs i 2 mom. gäller inte till förmån för den som visas själv ha orsakat skadan uppsåtligen eller av grov vårdslöshet och med insikt om att en sådan skada sannolikt skulle uppkomma.

21 §

Avtalsvillkor

Ett avtalsvillkor är ogiltigt om det avviker från bestämmelserna i 4 § 2 och 3 mom. i detta kapitel eller inskränker passagerarens rättigheter enligt 5 § 3 mom. eller 7—20 § i detta kapitel eller enligt 19 kap. 1 § 1 mom. 3 eller 5 punkten eller 21 kap. 5 §. Övriga bestämmelser i detta kapitel tillämpas endast om inte något annat är avtalat eller följer av sedvänja.

På ett avtal om transport inom Finland tillämpas de tvingande bestämmelserna om passagerarnas rättigheter i bilaga I till Atenförordningen och i denna lag, oberoende av vilken stats lag som i övrigt är tillämplig på avtalet.

22 §

Transportörens rätt till ansvarsfriskrivning vid försening

Trots bestämmelserna i 21 § får transportören förbehålla sig frihet från ansvarighet enligt 11 och 12 § i fråga om passagerare för tiden innan passageraren går ombord och efter det att han

Riksdagens svar RSv 5/2017 rd

eller hon har gått i land. Ett sådant förbehåll är dock inte tillåtet när det gäller sjötransporter mellan fartyget och land när transportererna ingår i biljettpriset eller utförs med ett transportmedel som transportören ställer till förfogande.

I fråga om handresgodis som inte finns i eller på ett av passageraren medfört fordon kan transportören genom avtal förbehålla sig frihet från ansvarighet enligt 12 § för tiden innan handresgodiset förs ombord och efter det att det har förts i land. Förbehåll är dock inte tillåtet när det gäller sådan transport till eller från fartyget som avses i 1 mom. och inte heller för den tid då handresgodiset har tagits omhand av transportören medan passageraren vistas i en terminalbyggnad, på en kaj eller en annan hamnanläggning.

Om det är avtalat att en bestämd del av transporten ska utföras av någon annan än transportören, får transportören, om den andre är namngiven, förbehålla sig frihet från ansvarighet för förseningsskada orsakad av en händelse under den del av transporten som utförs av den andre. Det samma gäller om passageraren enligt transportavtalet har rätt att helt eller delvis anlita någon annan än transportören för transporten.

23 a §

Försäkringsplikt för utländska fartyg

Ett utländskt fartyg som anlöper eller lämnar en hamn inom finskt territorium och som har tillstånd att transportera fler än tolv passagerare ska ha en försäkring eller säkerhet enligt artikel 4a i bilaga I till Atenförordningen, om inte något annat följer av 1 § 3 mom. i detta kapitel. Försäkringsskyldigheten gäller dock inte ett fartyg som ägs av en främmande stat.

24 §

Certifikat angående försäkring eller säkerhet

Trafiksäkerhetsverket ska på ansökan utfärda ett certifikat angående giltighetstiden för den försäkring eller säkerhet som avses i artikel 4a i bilaga I till Atenförordningen till den registrerade ägaren av ett fartyg som har antecknats i fartygsregistret i Finland. Trafiksäkerhetsverket kan även utfärda ett certifikat över uppfylld försäkringsplikt, om fartyget inte är registrerat i en fördragsslutande stat.

Riksdagens svar RSv 5/2017 rd

19 kap.

Preskription av fordringar

1 §

Preskription av fordringar

Talan om erhållande av betalning för följande fordringar, oberoende av om ansvarigheten är begränsad eller obegränsad, ska väckas

3) för fordran på ersättning för försening vid passagerartransport inom två år från ilandstigningen eller från den dag ilandstigning skulle ha ägt rum,

5) för fordran på ersättning på grund av att resgods har försenats vid transport inom två år från det handresgods har förts iland eller annat resgods utlämnats,

20 kap.

Straffstadganden

9 a §

Försummelse av försäkringsplikten enligt sjölagen

En redare, fartygsägare, registrerad ägare eller transportör som uppsåtligen försummar en i 7 kap. 2 §, 10 kap. 10 § eller 11 § 1 mom., 11 a kap. 6 §, 15 kap. 23 a § i denna lag eller i artikel 4a i bilaga I till Atenförordningen föreskriven försäkringsplikt eller skyldighet att ställa säkerhet eller en på 15 kap. 1 § 2 mom. i denna lag grundad försäkringsplikt eller skyldighet att ställa säkerhet, ska för *försummelse av försäkringsplikten enligt sjölagen* dömas till böter.

9 b §

Försummelse av skyldigheten att medföra försäkringscertifikat

Ett fartygs befälhavare som uppsåtligen försummar skyldigheten enligt 7 kap. 3 § 3 mom., 10 kap. 10 § 3 mom. eller 11 § 2 mom., 11 a kap. 7 § 3 mom. eller 15 kap. 24 § 3 mom. att se till att ett certifikat över försäkring eller säkerhet medförs ombord på fartyget, ska för *försummelse av skyldigheten att medföra försäkringscertifikat* dömas till böter.

Riksdagens svar RSv 5/2017 rd

21 kap.

Laga domstol och rättegång i sjörättsmål

5 §

Behörig domstol vid transport av passagerare

En talan som grundar sig på ett avtal om transport av passagerare eller resgods får väckas endast vid sjörättsdomstolen på den ort inom vars domkrets

- 1) svaranden har sin vanliga vistelseort eller sitt huvudsakliga driftställe,
- 2) den avtalsenliga avgångs- eller bestämmelsesorten ligger,
- 3) kändanden har sin hemvist eller sin vanliga vistelseort, förutsatt att svaranden har ett driftställe i Finland och är underkastad domstolens behörighet i Finland, eller
- 4) transportavtalet slöts, förutsatt att svaranden har ett driftställe i Finland och är underkastad domstolens behörighet i Finland.

Trots bestämmelserna i 1 mom. får parterna efter det att en tvist har uppkommit avtala om behörig sjörättsdomstol eller om att tvisten ska avgöras av skiljemän.

Den sjörättsdomstol som är behörig enligt 1 och 2 mom. är också behörig att pröva en tvist av internationell natur, om inte något annat följer av artikel 17 i 2002 års Atenkonvention.

8 a §

Tillämpning av Europeiska unionens lagstiftning och internationella konventioner

Bestämmelserna om en domstols behörighet i denna lag iakttas, om inte något annat följer av Europeiska unionens lagstiftning och för Finland bindande konventioner om domstolars behörighet och till dem anknytande protokoll.

22 kap.

Verkställighet

9 §

Erkännande och verkställighet av domar som gäller skada som orsakats passagerare eller resgods

En lagakraftvunnen dom som gäller ersättning av skada som orsakats passagerare eller deras resgods ska, när den meddelats i en fördragsslutande stat som tillträtt 2002 års Atenkonvention och är verkställbar i den staten, verkställas i Finland, om domstolen i den berörda fördragsslutande staten har varit behörig enligt konventionen. Domstolens avgörande i sakfrågan får inte tas upp till ny prövning. En dom erkänns dock inte och verkställs inte, om den erhållits med svikliga medel eller om svaranden inte fått skälig tid och rättvis möjlighet att förbereda sitt svaromål.

På verkställigheten av en dom tillämpas 6 § 2—4 mom. i detta kapitel.

Riksdagens svar RSv 5/2017 rd

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. tillämpas, om inte något annat följer av Europeiska unionens lagstiftning eller av internationella överenskommelser som är bindande för Finland.

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

Lag

om ändring av 24 § i lagen om paketresor

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om paketresor (1079/1994) 24 §, sådan den lyder i lag 1229/2002, som följer:

24 §

Bestämmande av skadeståndsansvaret i vissa fall

Trots vad som föreskrivs i 23 § ska på researrangörens ersättningsansvar för skador vid transport tillämpas vad som om transporten i fråga föreskrivs i sjölagen (674/1994), Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 392/2009 om transportörens skadeståndsansvar i samband med olyckor vid passagerarbefordran till sjöss, lagen om befordran med luftfartyg (289/1937), lagen om luftbefordringsavtal (45/1977), lufttransportlagen (387/1986), järnvägstransportlagen (1119/2000), rådets förordning (EG) nr 2027/97 om lufttrafikföretags skadeståndsansvar avseende lufttransport av passagerare och deras bagage, konventionen om internationell järnvägstrafik (Cotif, FördrS 5/1985), konventionen om vissa enhetliga regler för internationella lufttransporter (FördrS 78/2004) och 2002 års protokoll till 1974 års Atenkonvention om befordran till sjöss av passagerare och deras resgods (FördrS /).

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

Helsingfors 3.3.2017

Riksdagens svar RSv 5/2017 rd

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare